‘Een onderzoek naar de mogelijke relaties tussen de afname van weidevogels en de aanwezigheid van bestrijdingsmiddelen op veehouderijen’ door Jelmer Buijs en Margriet Samwel-Mantingh

Reactie op toetsing van het rapport door STAF

Joost Lahr, Theo Brock, Louise Wipfler, 18 april 2019

In hun toetsing van het rapport beperkt STAF zich tot het beantwoorden van drie vragen. Wij geven hier per conclusie een korte reactie.

CONCLUSIE 1 – De door Buijs en Mantingh gemeten residugehalten in krachtvoer liggen vele malen lager dan de Europese MRL-waarden voor insecticiden in/op veelgebruikte grondstoffen voor veevoeders.

Reactie - Dit is ook wat Buijs en Mantingh zelf in hun rapport aangeven en dus wordt deze conclusie in beide rapporten onderschreven. Daarom is deze claim verder niet door ons geverifieerd met de door STAF verschafte gegevens. Wat Buijs en Mantingh echter menen te constateren is dat de MRL niet beschermend voor mestinsecten en weidevogels zou zijn. Buijs en Mantingh leiden daar uit af dat de MRL verlaagd moet worden. MRL-waarden zijn echter specifiek bedoeld om mens en vee te beschermen en niet voor insecten en weidevogels.

CONCLUSIE 2 – Met gangbare statistische methoden kan geen verband worden vastgesteld tussen de hoeveelheid bestrijdingsmiddelen die koeien met het krachtvoer binnenkrijgen en het aantal kevers in de mest. Dit is het gevolg van het zeer beperkte aantal metingen (20) in combinatie met de grote spreiding in uitkomsten. Onder de bedrijven waar koeien (nagenoeg) geen bestrijdingsmiddelen binnenkregen, bevonden zich zowel bedrijven met als zonder mestkevers. En vice versa.

Reactie – De spreiding in het aantal mestkevers per totale insecticidenconcentratie is inderdaad opvallend. Overigens hebben Buijs en Mantingh deze relatie, in tegenstelling tot wat STAF schrijft, wel degelijk statistisch getoetst, namelijk met de door hun opgevoerde methoden van Kendall en Spearman (figuren 13 en 14 in het rapport). Deze analyses zijn niet door ons gecheckt. Dit is ook niet nodig omdat wij zowel de door Buijs en Mantingh gehanteerde maat van het aantal in mestflatsen aangetroffen kevers (y-as van de betreffende figuren) als geschatte gesommeerde concentraties van alle insecticiden (x-as) niet correct vinden. De uitgezette parameters in deze figuren en het veronderstelde verband daartussen leiden niet tot een zinvolle en eenduidig te interpreteren relatie tussen insecticidengehalten en veronderstelde toxische effecten op mestkevers.

CONCLUSIE 3 – Het valt niet uit te sluiten dat (een combinatie van) middelen een negatief effect (heeft) hebben op insecten en daarmee weidevogels. Een causaal verband tussen bepaalde middelen en weidevogelstand wordt in de studie van Buijs en Mantingh echter niet aangetoond. Alle middelen op één hoop vegen, zoals onderzoekers Buijs en Mantingh doen, lijkt niet gerechtvaardigd.

Reactie – Eens met alle drie de onderdelen uit deze conclusie van STAF. De figuur van STAF geeft echter ook geen bewijs van het tegendeel en de grutto en tureluur ontbreken in de figuur.